

Gasderivaten kunnen grootverbruiker zekerheid bieden

Energy swaps: de glastuinbouw snuffelt

“Een energy swap is geen standaardproduct, maar een contract waarbij het op maatwerk aankomt”, zegt Pjotr Schade van Rabo-onderdeel Global Financial Markets. De bewustwording van de gevaren op de energiemarkt moet volgens hem nog op gang komen.

De invloed van energie op de kostprijs wordt steeds groter. De schommelende prijzen kunnen grote risico's met zich mee brengen, met ingrijpende gevolgen voor uw winst- en verliesrekening: wordt hij met zwart of met rood geschreven?

Voor Rabobank Nederland was dit aanleiding om speciale financiële producten te ontwikkelen die de risico's kunnen temperen. Een noodzaak: “Veel ondernemers weten niet dat de prijsrisico's op de energiemarkt groter zijn dan op de kapitaalmarkt. Uit oogpunt van continuïteit kleven er aan de gasprijs op het moment grotere gevaren dan aan de rente of de dollarkoers.”

Global Financial Markets, onderdeel van Rabobank International, startte in 2006 met de ontwikkeling van speciale producten voor grootgebruikers van energie. De markt voor de ‘energie-commodities’ aardolie, aardgas, kolen en elektriciteit is bijzonder volatiel, zo werd geconstateerd: de prijzen voor deze goederen kunnen in snel tempo stijgen en voor de gebruikers brengt dat risico's met zich mee.

energie-
commodities

Energy swap

“In de glastuinbouw zijn de energieprijzen van het grootste belang”, vertelt Pjotr Schade. Hij is bij Global Financial Markets verantwoordelijk voor Sales Benelux. “Daarom vroegen niet alleen lokale Rabobanken, maar ook Rabobank Nederland en Rabobank International ons om in het belang van hun klanten een product te ontwikkelen dat de risico's zou kunnen verkleinen.”

Global
Financial
Markets

De gasprijs kan tegenwoordig qua impact gelijk worden gesteld aan de rente. Ook die beweegt en is van groot belang voor het rendement. “Als het gaat om de rente zijn er al jarenlang tal van financiële producten waarmee de klant schommelingen kan dempen. Voor de gasprijs hebben we nu ook zo'n nivellerend instrument ontwikkeld, de energy swap, in eerste instantie geschikt voor industriële grootverbruikers.”

schom-
melingen

Grote risico's

Schade wijst erop dat de prijzen van aardgas, gasolie en stookolie relatief beweeglijker zijn dan de rente of de koers van de dollar. Veel ondernemers en ondernemingen – ook buiten de glastuinbouw – hebben daar geen weet van, of staan er nog onvoldoende bij stil, zegt hij. “De bewustwording van deze risico's moet nog op gang komen. Het gaat daarbij om het totaalbeeld van risico's en de actuele bedrijfssituatie. Vandaar dat we ons nu eerst richten op zorgvuldige advisering en het product niet zomaar als ‘wonderolie’ in de markt kunnen zetten.”

geen
wonderolie

Die bewustwording is des te noodzakelijker als een glastuinbouwbedrijf ook energieproducent is en één of meer WKK's exploiteert. Dan speelt de zogenaamde spark spread een grote rol. Deze is gedefinieerd als het verschil tussen de inkoop-

prijs van aangekocht gas en de verkoop-prijs van geleverde elektriciteit.

Indekken tegen hogere gasprijs

Energie-expert Schade: "Een ondernemer die elektriciteit verkoopt, spreekt voor een bepaalde periode verkoopprijzen af met zijn afnemer. Hij moet zijn contract met de klant goed dichttimmeren: om risico's uit te sluiten moet hij voor de looptijd van het contract goed weten welke inkoopprijzen hij voor het geleverde aardgas zal gaan betalen. Anders kan hij een flinke zeperd halen als de aardgasprijs stijgt, terwijl zijn verkoopprijs vast ligt. Het is niet ondenkbaar dat de ondernemer, gedwongen door z'n contract met de klant, zijn elektriciteit dan met verlies moet gaan opwekken en leveren. Hij moet dus hoe dan ook ingedekt zijn tegen een stijgende aardgasprijs. Dat is meteen de reden waarom de Rabobanken WKK's financieren, maar graag zien dat een bedrijf zich indekt tegen het prijsrisico."

dicht-
timmeren

stijgende
aardgasprijs

Hoe werkt het?

De ontwikkelde energy swap is een afspraak tussen de klant en de bank om over een bepaalde periode de onzekere, variabele aardgasprijs te ruilen voor een zekere, vooraf vastgestelde prijs. De ondernemer betaalt zijn leverancier een variabele prijs. Door een swap-overeenkomst aan te gaan met de Rabobank betaalt hij gedurende de looptijd een vast bedrag voor zijn aardgas aan de bank. Zijn energieleverancier blijft zijn energieleverancier, met de bank wisselt hij in feite kasstromen uit. Het verschil tussen de gemiddelde variabele prijs (A) en de met de bank vooraf afgesproken vaste prijs (B) verrekenen ondernemer en bank per maand of per kwartaal.

vast
bedrag voor
aardgas

Een voorbeeld. Stel aan het begin van de looptijd is de aardgasprijs (A) 25,5 eurocent/m³. Bij een swap zijn er nu drie mogelijkheden, uitgaande van een prijs die vastligt (B) op bijvoorbeeld 25,6 cent. (De vaste prijs B kan overigens ook lager zijn dan de variabele prijs A.)

1. De gemiddelde variabele prijs A overstijgt de afgesproken vaste prijs B. De ondernemer betaalt zijn energieleverancier bijvoorbeeld 28 cent en de bank betaalt hem het verschil van 2,4 cent/m³ terug.
2. De gemiddelde variabele prijs A is lager

Pjotr Schade: "We willen energy swaps snel beschikbaar maken voor een grote groep gebruikers."

dan de afgesproken vaste prijs B. De ondernemer betaalt aan de bank het verschil. Hij betaalt zijn energieleverancier bijvoorbeeld 25 cent, maar blijft aan de bank 25,6 cent betalen en profiteert niet van de lagere gasprijs. Wel kan hij voordeel behalen als hij elektriciteit verkoopt, zijn grondstof is immers goedkoper.

3. Bij gelijkblijvende prijzen vinden geen verrekeringen plaats.

De verwachting dat de aardgasprijs stijgt, is op dit moment groter dan de kans dat deze prijs daalt. Met name daar zit het voordeel van een energy swap. Daarmee kiest de ondernemer voor zekerheid, voorkomt hij te allen tijde grote, extra uitgaven aan energie en zijn exploitatie kan niet in de gevarezone komen door snel stijgende gasprijzen. Vooral op zwaar gefinancierde bedrijven is dat een belangrijk voordeel.

Geen standaardproduct

De looptijd van een energy swap op aardgas (ook wel gasderivaat genoemd) varieert van een kwartaal tot één jaar of drie jaar. In alle gevallen is het een permanente verbintenis tussen klant en bank; tussentijds opzeggen is onmogelijk. Pjotr Schade: "Het is zaak om een goede studie te maken van allerlei variabelen: het verbruik, de prijzen, de risico's en ook andere risicofactoren op het bedrijf. Samen met de klant wil de Rabobank dat geheel goed in beeld brengen. Een energy swap is zeker geen standaardproduct, maar een afspraak of een contract waarbij het op maatwerk aankomt. Dat is de

reden waarom wij de klant intensief begeleiden gedurende de hele looptijd, op lokaal niveau en zondig vanuit het hoofdkantoor. Dat heeft ook te maken met de zorgplicht die de wet ons voorschrijft bij financiële transacties."

zorgplicht

Belangstelling groeit

De energie-expert constateert dat in de glastuinbouw de belangstelling groeit voor het in april van dit jaar geïntroduceerde product, dat nu nog is gericht op industriële grootgebruikers. "Maar ook met enkele grote bedrijven in de tuinbouw hebben we inmiddels de eerste ervaringen opgedaan. De energieprijzen zijn natuurlijk bijzonder actueel. Koplopers in de sector kijken als eerste hoe zij zich kunnen wapenen tegen onaanvaardbaar grote risico's. Energy swaps zijn een mogelijkheid. We willen ze snel beschikbaar maken voor een grote groep gebruikers in binnen- en buitenland."

belang-
stelling
groeit

energy
swaps

Op het moment is de aardgasmarkt niet zonder risico's. Vooral bedrijven die WKK's exploiteren moeten goed op hun tellen passen. Voor hen en evengoed voor andere grootgebruikers heeft de Rabobank energy swaps ontwikkeld. Met deze derivaten verzekeren zij zich tegen te hoog oplopende gasprijzen. Vooral op zwaar gefinancierde bedrijven kan een dergelijke zekerheid voorkomen dat de exploitatie in gevaar komt.

SAMENVATTING